

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-266

3.4.2020

Tryg Forsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Brudd på utvendig rør – utvasking og forskyvninger av jordmasser – følgeskade av håndverkerfeil.

Sikrede oppdaget på et tidspunkt tette utvendige avløp. Det ble startet oppgraving av røranlegget på tomten. Det ble avdekket at det var benyttet perforerte avløpsrør, istedenfor tette, samt at deler av tilbygget var fundamentert på toppen av en kum som var koblet til det øvrige systemet. Masser var forskjøvet som følge av for mye vann i grunnen. Dette hadde igjen ført til forskyvninger på en kumring og en støttemur. Under den ene rørkoblingen var massene dessuten vasket ut, og det var oppstått et brudd på røret. Slike utvaskinger var også skjedd på andre deler av rørsystemet med tilknyttede kummer. Den uriktige fundamenteringen hadde på sin side ført til at det var vanskelig å komme til den underliggende kummen, og terrassen over var blitt skjev etter forskyvninger. Sikrede meldte krav til selskapet. Selskapet avslo kravet da det ikke var dokumentert noen plutselige følgeskader som var dekningsmessig. Det ble vist til at de fagkyndiges rapporter om at dette var forhold som var oppstått over tid, samt at rørbruddet ikke ville bli dekket på grunn av aldersfradrag. Sikrede mente dette var forhold som var oppstått plutselig, og at selskapet ifølge hjemmesiden dekket slike plutselige følgeskader av håndverkerfeil. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert noen dekningsmessige skader.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning etter skade på rør og tett avløp etter håndverksfeil.

Sikrede har forsikring med bl.a. følgende vilkår:

2.4. BRUDD PÅ LEDNING, RØR OG TILKNYTTET UTSTYR

Følgende er dekket

Brudd på innvendige rør og tilknyttet utstyr.

Brudd på utvendig:

- væskeførende rør
- drenskum, septiktank, oljetank, vannpumpe, kloakpumpe eller renssetank.
- elektrisk ledning.

2.6. PLUTSELIGE SKADETILFELLER

Følgende er dekket

Plutselige skader.

Unntak

Skade som følge av insekter, bakterier, sopp eller råte uansett årsak. Dette unntaket gjelder ikke ved bruddskade på glass.

Skade som følge av slitasje, tæring, forbruk, tingens alder eller ødeleggelse av tingen selv.

Utbedring av svak konstruksjon, materialfeil samt utbedring av feilmontering.

Skade på gulv og vegger i våtrom som følge av at disse ikke er vanntette.

Utbedring av manglende vedlikehold.

Naturulykke er uttømmende behandlet i vilkår for naturskade, PGE90010.

Følgende skadetilfeller er uttømmende behandlet i punkt 2.1 til og med 2.5:

...

- utstrømming eller inntrengning av vann, væske eller pulver
- brudd på ledning, rør eller tilknyttet utstyr

3.3. ERSTATNING FOR SKADE PÅ BYGNING

3.3.1 Hovedregel

Utgangspunktet ved erstatningsberegningen er at bygningen skal føres tilbake til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden. Ved beregningen legges kostnadene til reparasjon eller gjenoppføring (gjenoppføringspris) til grunn, ut i fra prisene på skadedagen.

(...)

Hvis bygningsdeler står for planlagt, eller åpenbart nødvendig, utskiftning, riving, rehabilitering eller de ikke lenger er i bruk, gjøres det fradrag for eventuelt verditap som følge av elde og bruk. Det gjøres også fradrag for de kostnader utskiftningen, rivingen eller rehabiliteringen ville medført.

...

Fullverdigaranti

Ved totalskade på fullverdiforsikret bygning gjøres det ikke fradrag for eventuell verdiøkning ved at bygning eller bygningsdel erstattes med ny.

Totalskadegaranti

Ved skade som er større enn 75 prosent av gjenoppføringsprisen, kan man velge å få oppgjør som om bygningen var totalskadet. Det trekkes ikke fradrag for gjenverdier så lenge gjenverdiene er revet og fjernet innen 2 år etter skadetidspunktet

3.4. ERSTATNING FOR SKADE PÅ TILBEHØR TIL BYGNING

For ting nevnt i dette punktet gjøres det prosentvis fradrag for alder som beskrevet i tabellen.

TILBEHØR	ANTALL ÅR UTEN FRADRAG	DERETTER GJØRES PROSENTVIS FRADRAG PER ÅR
Utvendige ledninger av annet materiale enn plast	20 år	5% opp til 100%
Tanker og kummer uansett materiale	20 år	5% opp til 100%

Sikrede oppdaget at det utvendige avløpet var tett i mars 2017. Skademelding ble sendt selskapet. Sikrede antok at vann fra taknedløpet ikke gikk i dreneringen, men i grunnen. Vann hadde videre gravet ut masser under et avløpsrør som hadde fått et brudd. Sikrede ønsket bistand i saken for å få klarlagt årsaken.

Selskapet sendte ut takstmann T. På bakgrunn av hans rapport ble kravet avslått. Det ble vist til at taknedløpet ble ført rett i grunnen, og at dette hadde ført til forskyvninger og setninger, inkludert skjevheter på søyler på tilbygg over tid.

Sikrede begynte selv å grave opp ytterligere rundt rørene. Hun oppdaget blant annet at støtten til en terrasse var fundamentert oppå en kum. Det var derfor ikke mulig å komme ned i kummen for inspeksjon. Sikrede innhentet deretter en uttalelse fra B. Fra hans rapport utarbeidet den 3.9.18, fremgikk at det var blitt fundamentert rett oppå en gammel VVA-kum. Denne kummen hadde fått forskyvninger, og dette hadde videre ført til forskyvninger på fundamentet for terrassen. Kummen hadde dessuten blitt fylt med masser fordi den nå hadde fått en åpning. Nedenfor terrassen var det i tillegg oppstått forskyvninger på en støttemur som var i ferd med å kollapse.

Rørlegger F., som var hos sikrede i forbindelse problemene med avløpet, kom på en ny befaring. Han så nå at det var oppdaget ytterligere forhold som påvirket problemet med avløpet, blant annet at det var benyttet perforerte rør – istedenfor tette rør slik forskriftene tilsa – fra taknedløpene. Han skrev følgende i sin rapport den 8.10.18:

Desse perforerte røyr ligg først ned langs grunnmuren, noko som har medført erosjon og fuktinntrenging i grunnmuren med tilstøytande rom.

Vidare har vassklekkasjen frå desse perforerte røyra ført til utvasking i grunnen, då mellom anna under kloakkrør av sement. Denne utvaskinga anser ein som medverkande årsak til at sementrøra har falle frå kvarandre. Me kan bekrefte at sementrøyra ikkje var gått i stykker. Det var heller ikkje det me kallar groe i røra.

Det er såleis ikkje nokon annan grunn tjl at desse sementrøyra skulle gå frå kvarandre, anna enn utvasking av masse pga vatn, slik at det vart laga holrom under røyra, men den fylgje at dei datt få kvarandre.

I stadenfor vekkledning, har det derimot vorte tilført store mengdar vatn i grunnen, noko som også medfører sig i massane i skråninga under huset der det ligg ein eldre septiktank. Som følgje er det mellom anna påviselig forskyving mellom ringane i septiktanken. Denne er no nytta til gjennomføring av kloakk /avløpsledning, og som inspeksjonskum. Tanken må slamsugast, og ringane må rettast oppatt.

Videre fann ein at noko av overvatnet også var leida inn på naboen sin tomt. Dette er heilt utanfor Normalreglement og S. kommune si vassnorm. Det må det finnast anna løysing på.

Undertekna stadfestar med dette at materialbruk o utføring av arbeid med overvatn ikkje er gjort i samsvar med føreskriftene, og at dette arbeidet ikkje er utført i (sikrede) si eigartid. (...)

Selskapet sendte på nytt ut takstmann T. Fra hans rapport av 16.11.18 fremgikk:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Overflatevann og takvann har strømmet ut flere steder på og utenfor tomta fordi nedløpsrør og drenerør fra taknedløp og aquadren i tunet ikke er samlet til ett punkt, eller ledet frem til overvassledning eller et felles infiltrasjonsanlegg. Huset er påbygd i flere omganger, og håndteringen av takvann og overflatevann fra tunet har fått en tilfeldig og ikke helhetlig løsning. Det er også, åpenbart at det er utført tilbygg uten kartlegging av installasjoner i grunnen, fordi det har blitt bygd over disse. Vannet har strømmet ut på flere steder, og skaper lokale mindre utgravinger, uheldig oppfukting inntil grunnmur og risiko for utvasking og setninger i del av tomta mot syd. Etter ytterligere graving og etter første befarings er det avdekket en ny firkantkum under tilbygg i u.etc. (skadebilde med pil). Funksjon og innløp til denne kummen er uavklart, men denne kummen har også utløp som er videreført til tidligere septiktank, nr 3 på kartet.

Det er konstantert skjevheter i søyler på tilbygg mot syd, som åpenbart har sin årsak i setninger i terrenget som har utviklet seg over tid. Dette er pga ustabil fundamentering og mulig påvirkning fra erosjon og utvasking. Det er konstantert utvasking og hulrom under denne siste kummen. Setninger og bevegelser i terrenget påvirker også avløp i grunnen, og tidl brudd på utv avløp av betong kan ha en sansynlig sammenheng med dette.

Skadeomfang

Stedvis utvasking lokalt på tomta der dreneringer er avsluttet.

Mulig påvirkning og oppfukting av grunnen, slik at dette har medvirket til lokale setninger og deformasjoner i terrenget over tid. Det er setninger i et steinbelegg på vestsia av huset, og sidevegs skjevheter i søyler på tilbygg mot syd.

Ft har opplyst at det tidligere var innvendig fuktskader på et soverom, men dette var en egen forsikringssak og rommet er nå utbedret. Tidl sak er ikke gjennomgått, med fukttrekk fra grunnen pga oppfukting fra taknedløp som medfører fukt inntil grunnmur er mulig og sannsynlig årsak.

Selskapet opprettholdt sin tidligere vurdering om at det ikke var oppstått en plutselig følgeskade som kunne gi grunnlag for dekning. Det ble vist til aldersfradrag for eldre rør, at det var unntak for utbedring av selve håndverksfeilen, setningsskader osv. Sikrede klaget på dette i flere omganger, men selskapet opprettholdt sitt standpunkt.

Sikrede krever dekning for plutselig skade som følge av håndverksfeil på sin eiendom. Hun anfører at avløpet gikk plutselig tett som følge av at vann fra perforerte rør hadde gravd ut masser under avløpsrøret, og som igjen hadde ført til at røret hadde glidd fra hverandre. Det er her oppstått et plutselig rørbrudd. Videre har det samme vannet ført til forskyvninger på en nedgravd tank, og som nå må tømmes og rettes opp. Videre er det fundamentert over en tredje tank som har hindret

tilkomst til tank og rør i underkant. Sikrede mener dette tilsier dekning for hele eller deler av skaden.

Sikrede opplyser dessuten at det var blitt utført større arbeider på en naboeiendommen i perioden, inkludert spunting, noe som antakelig er medvirkende til skaden.

Sikrede viser dessuten til at selskapets henvisning til unntaket i vilkårenes pkt. 3.2, om at det ikke er dekning for utbedring av selve feilen, ikke stemmer med opplysningene på selskapets nettside:

Hus Ekstra:

Skader som skyldes håndverkerfeil.

Vi dekker plutselige følgeskader som skyldes svak konstruksjon, feilmontering og håndverkerfeil. Vi dekker ikke selve håndverkerfeilen, men vi dekker skadene feilen forårsaker.

Sikrede anfører også at selskapet er ansvarlig fordi det reklamerer med at avtalen inneholder fullverdigaranti og totalskadegaranti.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det i utgangspunktet er dekning for plutselige håndverkerfeil slik beskrevet på nettsiden, med unntak av rørskader som er uttømmende regulert i pkt. 2.4. Det er imidlertid ikke dekning for utbedring av selve håndverksfeilene, dvs. feil materialbruk og uriktig fundamentering. Etter det selskapet kan se av de fagkyndiges uttalelser, er skaden i hovedsak oppstått over tid, og det er således ikke dokumentert at det foreligger plutselige følgeskader.

Det inntrufne rørbruddet er i utgangspunktet dekket etter pkt. 2.4 i vilkårene, men etter vilkårenes pkt. 3.4 skal det gjøres et aldersfradrag på 100 % for rørene ut fra antatt byggeår 1970. Selskapet viser til Byggforsk 700.330 om levetider for sanitærinstallasjoner i boliger. En annen vurdering forutsetter at sikrede fremlegger dokumentasjon for at rørene er av nyere dato.

Selskapet anfører videre at andre plutselige skader enn rørbrudd er omfattet av vilkårenes pkt. 2.6, men det er ikke dokumentert noen plutselig skader. Vilårene har også unntak for skader som skyldes setninger, svak konstruksjon og mangelfull fundamentering. I dette tilfellet skyldes skadene en kombinasjon av unormalt mye vann i grunnen, som igjen har ført til et sig over tid, samtidig som massene ikke har vært telesikre. Videre har fundamenteringsløsningene, ut i fra de fagkyndiges rapporter, ikke vært tilstrekkelig. Dette har ført til at det over tid har oppstått skjevheter.

Når det gjelder vanninntrenging gjennom yttervegg, ber selskapet om at ytterligere dokumentasjon for kostnader i forbindelse med skaden legges frem over aktuelle tidligere skadenummer, da dette er en separat sak hos selskapet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for dekning av bruddskade på utvendig rør samt følgeskader av håndverksfeil.

Nemnda forstår selskapet slik at det dekker plutselige skader som følge av håndverksfeil i samsvar med det som står på nettsiden, og at dette følger av vilkårene 2.6. Dekning av rørbrudd er derimot regulert i vilkårene 2.4.

Nemnda forstår videre de fremlagte takstene slik at det er gjort en *feil ved fundamenteringen* av tilbygget ved at den ene søylen er plassert oppå en kum som pga. dette ikke kan åpnes, og at det lettere oppstår forskyvninger av søylen som er plassert oppå kummen. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er dokumentert at denne feilen har ført til noen følgeskader utover selve feilen. En forbedring av fundamenteringen vil uansett ikke være dekket etter vilkårene.

Ut fra takstene er det der nest benyttet *perforerte rør* til å lede vann vekk fra eiendommen. Dette har ført til lekkasje av vann ut av rørene og økt vann i grunnen, som igjen har ført til forskyvninger og utvasking av masser i grunnen, og videre til at et rør har glidd fra hverandre. Vann er dessuten blitt presset mot grunnmuren, og det er registrert fukt innvendig i bygning.

Det synes ikke omtvistet at de perforerte rørene er lagt i strid med hva som er anbefalt, og at dette både kan ses på som en håndverkerfeil og feil materialbruk, som begge er omfattet av 2.6.

Spørsmålet er om det foreligger noen plutselige følgeskader. Det er noe uklart for nemnda hva som utgjør følgeskaden her, men nemnda legger til grunn at det dreier seg om rørbrudd og forskyvning av kum og stolper. Rørbruddet omtales nedenfor.

Formuleringen "plutselig" betyr at skaden utvikler seg raskt i motsetning til over tid. I praksis er det lagt til grunn at skader som skjer innenfor et døgn er oppstått plutselig, men ikke skader som har utviklet seg over lengre tid. Nemnda forstår de sakkyndige rapportene slik at det er skjedd en utvasking og en forskyvning av massene over tid som igjen har forskjøvet stolpen på tilbygget og kumløkket. Dette tilsier at skaden i form av forskyvning har utviklet seg over tid og derfor ikke utgjør en "plutselig" skade.

Delingen av rørkoblingen kan derimot være inntruffet plutselig og er i så fall dekket under vilkårenes pkt. 2.4. Alderen på rørene innebærer likevel at det ikke blir noen erstatning for dette. Aldersfradrag er regulert i vilkårenes pkt. 3.4, som sier at det ikke gjøres noe fradrag de 20 første årene av rørets levetid, men at det deretter skal gjøres et fradrag på 5 % hvert år. Bruddet er på et rør i betong som sannsynligvis er fra byggeåret 1970. Dersom en regner 5 % fradrag fra 1991 og frem til rørbrudd oppsto i 2017, utgjør dette et fradrag på over 100 %. Det vil derfor ikke være grunnlag for en utbetaling for rørbruddskaden. Det samme aldersfradraget gjelder videre for tilknyttet utstyr som eksempelvis kummer.

Sikrede viser til fullverdigarantien og totalskadegarantien. Disse gjelder etter ordlyden totalskade på bygning eller skade som er større en 75 % av gjenoppføringsprisen, og kommer ikke til anvendelse her.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).